2017-2018 m. m. Nemunėlio Radviliškio pagrindinėje mokykloje buvo vykdomas šviečiamosios gyvulininkystės projekto programa „Augink, rūpinkis, mylėk". Projekto veiklose dalyvavo 5-8 klasių mokiniai. Programos tikslas - supažindinti vaikus su Lietuvoje paplitusiomis tradicinėmis gyvulininkystės šakomis, gerinti gyvulininkystės srities profesinį įvaizdį. Per visą projekto veiklą mokiniai ugdėsi bendruosius gebėjimus: auginti, rūpintis ir mylėti naminius gyvūnus, atpažinti ir įvardinti Lietuvos ūkiuose auginamas rūšis, įgijo žinių apie ūkinių gyvūnų anatomiją ir morfologiją.

Veikla buvo integruota į mokyklos veiklos ir ugdymo planą. Mokiniai rinkosi vieną iš veiklų – neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimą „Šviečiamoji gyvulininkystė". Užsiėmimų tikslas - skatinti vaikų ir jaunimo susidomėjimą gyvulininkyste, gerinti gyvulininkystės srities profesijų įvaizdį. Užsiėmimuose dalyvavo 5-8 klasių mokiniai, vadovaujami biologijos mokytojos Audronės Grigienės. Užsiėmimų metu mokiniai susipažino su programos veiklos planu, peržiūrėjo filmuotą medžiagą, diskutavo apie mokinių namų ūkiuose auginamus gyvulius. Mokiniai gavo projekto organizatorių dovanų - kuprines su projekto logotipu ir pratybų knygeles. Veikla vyko dviem kryptimis: teorinė ir praktinė – t. y. susipažinimas su gyvulininkystės ūkiais.

Vieno iš teorinių užsiėmimų metu, kurio tema „Pieno kelias", mokiniai braižė pieno kelią nuo žaliavos iki produkto, vardijo pieno naudą žmogaus organizmui, susipažino su pieno produktų įvairove, pratybų knygutėje atliko praktines užduotis. Užsiėmimo pabaigoje darbas vyko grupėse. Mokiniai kūrė eilėraščius apie karvytes, juos pristatė visai auditorijai.

Antro teorinio užsiėmimas tema - „Arklininkystė". Mokiniai ieškojo informacijos internete pasirinkta tema: I grupė - arklių protėviai, II grupė - auginamų arklių veislės Lietuvoje, III grupė - arklių paskirtis ir priežiūra. Savo darbus pristatė visai auditorijai.

Trečiojo teorinio užsiėmimo tema - „Kailinė žvėrininkystė". Mokiniai peržiūrėjo filmuotą medžiagą apie auginamus kailinius žvėrelius specializuotuose ūkiuose, nurodė jų paskirtį. Daug diskutavo tarpusavyje apie triušių auginimo specifiką, priežiūrą, maitinimą, triušienos naudą

žmogaus organizmui.

Ketvirtojo teorinio užsiėmimo tema - „Gyvulininkystės produktai". Mokiniai internete ieškojo informacijos apie naminius gyvūnus, įvardijo, kaip vadinasi kiekvieno gyvūno mėsa. Apsilankė Nemunėlio Radviliškio maisto prekių parduotuvėje, analizavo gyvulininkystės produktų asortimento įvairovę. Diskusijos metu aptarė gyvulininkystės produktų naudą žmogaus organizmui. Naudodamiesi turima informacija, mokiniai padarė plakatą „Gyvulininkystės produktai".

Penktojo teorinio užsiėmimas tema „Bitininkystė". Mokiniai stebėjo filmuką „Bitininkystės ūkis". Susipažino su bitininkų darbu, bitučių gyvenimo būdu, medaus rūšimis. Po diskusijos apie filmuotą medžiagą, mokiniai pagamino plakatą „Mano bitininkystės ūkis", kuriame piešė savo vizijas ir idėjas apie ateities bitininkystę.

Šeštojo teorinio užsiėmimo tema „Mano ūkis po 10 metų". Mokiniai, pasiskirstę į grupes, atliko kūrybines užduotis: viena grupė piešė savo svajonių ūkį, kita - lipdė iš plastilino, trečia - kūrė skaidres. Savo darbus pristatė visai auditorijai. Pristatymo metu vyko diskusija, kuo skiriasi mūsų aplankyti dabartiniai ūkiai nuo „Mano svajonių ūkio po 10 metų".

Praktinių užsiėmimų metu lankėsi Biržų rajono Parovėjos seniūnijoje Vaidutės ir Vytauto Stankevičių ekologiniame pieno ūkyje. Susipažino su pieno ūkyje vykdoma veikla, darbuotojų profesijomis ir darbo specifika. Apžiūrėjo karvių melžimo robotus, kurie valdomi kompiuterio pagalba. Ūkyje auginama apie 1000 karvių, per parą primelžiama 10 tonų pieno. Apžiūrėję ūkio teritoriją ir auginamus gyvulius, mokiniai buvo pakviesti pasivaišinti vietoje pagaminto sūrio, rūkytų dešrų, paragauti pieno.

Kita praktinė išvyka buvo į ekologinį Misevičių ūkį. Asta Misevičienė supažindino su ūkyje auginamais gyvūnais, aprodė augalines kultūras, gaminamą aliejų ir grikines pagalves. Mokiniai galėjo apžiūrėti laisvėje laikomus naminius paukščius: antis, žąsis, vištas. Po to grožėjomės alpakomis, gausia avių banda. Kitoje užsiėmimo dalyje vykome į technikos parką. Mokiniai apžiūrėjo šiuolaikišką techniką, kartu su vairuotojais pasivažinėjo galingais traktoriais. Ūkio savininkė papasakojo apie žemdirbiškas projesijas, įsidarbinimo galimybes, vaikus vaišino šiltu obuolių pyragu ir obuoliais iš savo sodo.

Trečia praktinė išvyka buvo pas projekto partnerius - Dvargalių kaime Milišiūnų specializuotame avininkystės ūkyje. Ūkio savininkė Kristina Milišiūnienė supažindino su ūkio kūrimo pradžia. 1990 metais ūkininkai nusipirko 5 avis ir vieną aviną. Tolimesniam pasakojimui, moteris pakvietė vaikus į iš vilnos sukonstruotą namelį – jurtą. Tokių jurtų ūkyje net 3 ir viena pirtis. Šiuo metu Milišiūnai augina apie pusantro tūkstančio įvairių veislių avių: Lietuvos juodgalves, olandiškas mėsines tekselių veislės, ostfryzų veislės pieninės avis, Koburgo lapines, šiurkščiavilnes avis. Ūkininkai perdirba savo ūkyje išgaunamą produkciją: gamina sūrius ir dešras, iš vilnos stato namelius ir gamina įvairius gaminius, parduoda pieną. Po ūkio istorijos pristatymo mokiniai aplankė visus namelius iš vilnos, pabuvojo pirtelėje, kuri taip pat „vilnonė". Paskutinė apsilankymo vieta buvo ferma, kurioje gyvena avytės. Mokiniai jas glostė, šėrė duonos gabalėliais. Avytės noriai bendravo su vaikais, leidosi kalbinamos ir glostomos.

Ketvirta praktinė išvyka buvo į Vabalninko seniūnijoje esantį Audriaus Stačkūno ekologišką mėsinių galvijų ūkį. Užsiėmimo tema „Mėsinių galvijų auginimas". Mokinius pasitiko ūkio darbuotojas, kuris mielai papasakojo apie ūkyje auginamų galvijų veisles, produktyvumą, mėsinių galvijų fiziologiją ir gyvenimo būdą. Užsiėmimo dalyviai galėjo paglostyti didelius, bet ramius gyvulius. Mokiniai domėjosi žmonių, kurie prižiūri mėsinius galvijus, profesijomis ir kuriose ugdymo įstaigose jie mokinosi.

Baigdami projektą, mokiniai vyko į Alantos technologijų ir verslo mokymo centrą. Mokykla įsikūrusi Molėtų rajone, Alantos seniūnijoje, Naujasodžio kaime, šalia Alantos dvaro ir Virintos upės, gražiame gamtos prieglobstyje. Į susitikimą su mokiniais atvyko programos koordinatorė Stulginskio universiteto dėstytoja dr. Edita Meškinytė- Kaušilienė. Programos vadovė supažindino mokinius su visomis Lietuvoje paplitusiomis tradicinėmis gyvulininkystės šakomis: pieninininkyste, avininkyste, ožkininkystė, mėsine gyvulininkyste, kailine žvėrininkyste, kiaulininkyste, bitininkyste, saugomomis senosiomis Lietuvos ūkinių gyvūnų veislėmis, gyvulininkystės specialistų rengimu, darbo šioje srityje galimybėmis. Po to vykome į mokyklos praktinio mokymo erdves, kur vaikai susipažino su naujausia žemės ūkio technika, pabandė kalvininkystės amato, bandė suvirinti metalą. Prieš išvykdami į namus, apžiūrėjome Alantos dvarą, jame eksponuojamą Jono Žuko darbų parodą.

Mokiniai nuoširdžiai dėkoja ūkininkams Stankevičiams, Misevičiams, Milišiūnams, Stačkūnams, kurie tapo projekto partneriais ir maloniai sutiko priimti į svečius.

Projekto koordinatorė biologijos mokytoja Audronė Grigienė.